

Zwartvuurorchidee (black fire orchid)

Betekenis: wens tot bezitten

Pyrorchis nigricans | West-Australië

Heeft vuur nodig om te bloeien. Groeit uit bollen die in winterslaap liggen. Dieprode strepen op een vleeskleurig kelkblad. Wordt zwart na de bloei, alsof de bloem is verschroeid.

In het gepotdekselde huisje aan het einde van de zandweg zat de negenjarige Alice Hart aan haar bureau bij het raam te dromen over hoe ze haar vader in brand zou kunnen steken.

Voor haar, op het door haar vader getimmerde bureautje van eucalyptushout, lag een geopend bibliotheekboek met verhalen van over de hele wereld over de mythe van het vuur. Hoewel er vanuit de Stille Oceaan een zilte noordoostenwind waaide, kon Alice de rook, aarde en brandende veren al ruiken. Fluisterend las ze:

De feniks wordt door het vuur verzwolgen, verteerd door vlammen en verbrand tot as, waaruit hij als herboren herrijst, als dezelfde vogel maar toch totaal anders.

Ze liet haar vingertop boven het plaatje van de herrezen feniks zweven. Zijn zilveren veren glansden, zijn vleugels waren gespreid en zijn kop helde naar achter, klaar om te kraaien. Haastig trok ze haar hand terug, alsof de oranje en goudkleurige vlammen haar huid konden verschroeien. Door het geopende raam waaide de geur van zeewier binnen. De windgongen in de tuin van haar moeder waarschuwden voor de aantrekkende wind.

Alice boog zich over haar bureau en zette het raam op een kier. Ze schoof het boek opzij en terwijl ze zijdelings naar de illustratie staarde, pakte ze het bord met geroosterd brood dat ze uren geleden had klaargemaakt. Ze nam een hap van een beboterd driehoekje en kauwde langzaam op het inmiddels afgekoelde brood. Hoe zou het zijn als vader door het vuur werd verzwoegen? Als al zijn monsters tot as werden verbrand en alleen het beste van hem zou herrijzen, herboren in de vlammen, veranderd in de man die hij soms ook kon zijn; de man die een bureautje voor haar had gemaakt, waaraan ze verhalen kon schrijven.

Alice sloot haar ogen. Even stelde ze zich voor dat de zee die ze door het raam kon horen bulderen, een oceaan van verzegend vuur was. Zou ze haar vader erin kunnen duwen zodat hij, net als de feniks in haar boek, door vlammen werd verteerd? Ze verbeelde zich dat hij, wanneer hij weer tevoorschijn kwam, zijn hoofd schudde alsof hij uit een nare droom wakker werd, en zijn armen naar haar uitstreekte. *Dag, kleintje*, zou hij dan zeggen. Of misschien zou hij alleen maar fluiten, met zijn handen in zijn zakken en een glimlach in zijn ogen. Misschien zou ze zijn blauwe ogen nooit meer donker van woede zien worden, zijn gezicht nooit meer wit zien wegtrekken, nooit meer het schuim, even wit als zijn gezicht, in zijn mondhoeken zien verschijnen. Dan hoefde ze zich alleen nog maar te concentreren op het bepalen van de windrichting of op de keuze van haar bibliotheekboeken of op het schrijven aan haar bureau. Herboren door het vuur zou haar vader het zwangere lichaam van haar moeder altijd met tederheid aanraken; zijn handen zouden Alice altijd zacht en koesterend strelen, maar vooral zou hij de baby die op komst was liefdevol wiegen, en hoefde Alice niet langer wakker te liggen en zich af te vragen hoe ze haar familie moest beschermen.

Ze sloeg het boek dicht. Het houten blad van het bureautje, dat over de hele lengte van haar slaapkamer liep, trilde ervan. Het bureau stond voor twee grote ramen die uitkeken op een tuin vol venushaar, wolfsklauw en struiken met vlindervormig blad, die door

haar moeder werden verzorgd totdat de misselijkheid haar te veel werd. Die ochtend nog was ze bezig geweest de zaadjes van de kangeroepoot in potten te planten. Ineens had ze zich voorovergebogen en moest ze kokhalzen. Toen Alice, die aan haar bureau zat te lezen, haar moeder hoorde, was ze door het geopende raam geklommen en in de varens gesprongen. Niet wetend wat ze anders moest doen, had ze haar moeders hand stevig vastgehouden.

‘Het gaat wel weer,’ zei haar moeder kuchend. Voor ze hem losliet, kneep ze even in Alice’ hand. ‘Het is gewoon ochtendmisselijkheid, kleintje. Maak je maar geen zorgen.’ Terwijl haar moeder haar hoofd naar achter bewoog om diep adem te halen, viel haar lichtblonde haar van haar gezicht. Achter haar oor, rondom een snee in haar tere huid, was een nieuwe bloeditstorting zichtbaar, paars als de zee in de ochtend. Alice was niet snel genoeg om haar blik af te wenden.

‘Ach, kleintje,’ zei haar moeder terwijl ze moeizaam overeind kwam. ‘Ik ben gevallen in de keuken. Ik keek niet goed uit. De baby maakt me soms zo duizelig.’ Ze legde haar ene hand op haar buik en met de andere veegde ze het zand van haar jurk. Alice staarde naar de jonge varens, die onder haar moeders gewicht waren geplet.

Vrij snel daarna vertrokken haar ouders. Alice stond bij de voordeur totdat de stofwolk achter haar vaders pick-up in het blauwe ochtendlicht was verdwenen. Ze gingen naar de stad voor een zwangerschapscontrole en in de pick-up was slechts plaats voor twee. *Lief zijn hè, meisje*, had haar moeder gesmeekt terwijl haar lippen Alice’ wang beroerden. Ze rook naar jasmijn, en naar angst.

Alice pakte nog een driehoekje koud brood en hield het tussen haar tanden terwijl ze haar hand in haar bibliotheektas stak. Ze had haar moeder beloofd om huiswerk te maken, maar tot nu toe lagen de opgaven, die het schriftelijk-onderwijsinstituut haar had toegestuurd, nog ongeopend op haar bureau. Terwijl ze een boek uit de bibliotheektas haalde en de titel las, viel haar mond open van verbazing en was ze al haar huiswerk plots vergeten.

In het lage licht van de naderende storm leek het gebosseleerde

omslag van *Vuur, een handleiding voor beginners* bijna te leven, licht te geven. Vlammen in een metaalachtige glans. Alice kreeg er een onheilspellend, opwindend gevoel in haar buik van, en haar handen werden klam. Net toen ze het omslag wilde aanraken, klonk achter haar het gerinkel van hondenpenningen. Toby was binnengekomen, alsof hij haar opwindend had geroken. Hij streek met zijn natte neus langs haar been. Alice glimlachte toen Toby braaf ging zitten. Ze was blij met de afleiding. Ze stak het stukje brood naar hem uit, dat hij gretig tussen zijn tanden nam en naar binnen schrokte. Hondenkwijl drupte op haar voeten.

‘Bah, Tobes,’ zei ze terwijl ze zijn oren streelde. Toen hield ze haar duim omhoog en bewoog hem van links naar rechts. Bij wijze van antwoord begon Toby met zijn staart te zwaaien. Hij tilde zijn poot op en legde hem op haar been. Ze had Toby van haar vader cadeau gekregen. Hij was haar allerbeste vriend. Als pup had hij een paar keer te vaak onder de tafel aan haar vaders tenen geknabbeld en hij was toen tegen de zijkant van de wasmachine gesmeten. Haar vader verbood haar met hem naar de dierenarts te gaan, en sindsdien was Toby doof. Toen ze erachter kwam dat hij niet meer kon horen, was Alice een soort gebarentaal gaan bedenken die alleen zij en Toby verstonden. Weer bewoog ze met haar duim om hem te laten weten dat hij braaf was. Toby likte met een slobberige tong over haar wang, waarop Alice een vies gezicht trok en lachend haar wang schoonveegde. Hij liep een paar rondjes om haar heen en plofte vervolgens aan haar voeten neer. Hij was allang geen pup meer en leek meer op een grijsogige wolf dan op een herdershond. Alice krulde haar blote tenen in zijn lange, zachte vacht. Gesteund door zijn aanwezigheid opende ze haar boek en algauw werd ze in beslag genomen door het eerste verhaal.

In verre landen, zoals Duitsland en Denemarken, werd vuur gebruikt om het oude te verbranden en het nieuwe te verwelkomen. Het begin van een nieuwe cyclus: een seizoen, een sterfgeval, een geboorte of een liefde. Soms

werden er zelfs reusachtige poppen gemaakt van wilgentenen en braamtakken, die in brand werden gestoken om het einde en een nieuw begin te markeren, om wonderen teweeg te brengen.

Alice leunde achterover in haar stoel. Haar ogen prikten. Ze drukte haar handen op de bladzijden, over de foto van een brandende pop. Welk wonder zou háár vuur teweegbrengen? Om te beginnen hoopte ze dat ze nooit meer het geluid hoefde te horen van dingen die kapotgegooid werden. En dat ze nooit meer de zure geur van angst hoefde te ruiken. Ze zou een moestuintje aanleggen en nooit meer gestraft worden omdat ze per ongeluk de verkeerde schop had gebruikt. Ze zou leren fietsen zonder het gevoel te hebben dat haar haar van haar schedel werd getrokken vanwege de woedende greep waarin haar vader haar gevangenhiel wanneer ze haar evenwicht niet kon houden. Om te zien of er zwaar weer op komst was, hoefde ze alleen nog maar naar de lucht te kijken. Ze hoefde niet langer op de schaduwen op zijn gezicht te letten om te zien of hij in een monster zou veranderen of in de man die van een gomboom een bureau kon maken.

Dat bureau timmerde hij voor haar op de dag nadat hij haar in zee had geduwd en haar in haar eentje naar het strand had laten zwemmen. Die avond was hij naar zijn schuur gegaan en had hij zich twee dagen lang niet laten zien. Toen hij weer tevoorschijn kwam, liep hij gebukt onder het gewicht van een rechthoekig bureau, twee keer zo lang als hijzelf, gemaakt van licht gevlekt gomhout dat hij had bewaard om er een varenkas voor haar moeder van te maken. Terwijl hij het bureau onder de vensterbank aan de muur schroefde, hing Alice een beetje in haar kamer rond. Haar slaapkamer vulde zich met de bedwelmende geur van vers hout, olie en vernis. Hij liet haar zien hoe ze de klep aan de koperen scharnieren kon optillen, waaronder een ondiepe ruimte was voor papier, potloden en boeken. Hij had zelfs gezorgd voor een steun, in de vorm van een mooi geschaafde tak van de gomboom, waarmee de klep omhoog-

gehouden kon worden zodat ze haar handen vrij had om in de late rommelen. *De volgende keer dat ik naar het dorp ga, kleintje, zal ik potloden en krijtjes voor je meenemen.* Alice had haar armen om hem heen geslagen. Hij rook naar zeep, zweet en terpentijn. *Klein konijntje van me.* Zijn stoppels schuurden over haar wang. Er plakten woorden aan haar tong: *Je bent er nog. Ik wist het wel. Blijf. Laat de wind alsjeblieft niet van richting veranderen.* Maar het enige wat ze kon zeggen was: *Dank je wel.*

Alice' blik gleed weer naar het geopende boek.

*Vuur is een element waarvoor wrijving, brandstof en zuurstof nodig zijn.
Een optimaal vuur vereist optimale omstandigheden.*

Ze keek op, de tuin in. De onzichtbare wind rukte aan de potten met venushaar, die aan haken tegen de muur hingen. Hij gierde door de smalle kier van het raam. Ze ademde een paar keer diep in en uit. *Vuur is een element waarvoor wrijving, brandstof en zuurstof nodig zijn.* Terwijl ze naar het groene hart van haar moeders tuin staarde, wist ze wat haar te doen stond.

De wind trok vanuit het oosten aan en joeg donkere wolken door de lucht. Bij de achterdeur trok Alice haar windjack aan. Toby drenkelde om haar heen en toen ze met haar vingers door zijn harige vacht streek, begon hij zachtjes te janken en wroette met zijn neus in haar buik. Zijn oren lagen plat naar achter. Buiten rukte wind de blaadjes van haar moeders witte rozen en blies ze als vallende sterren door de tuin. Aan de rand van hun terrein stond, als een donkere schaduw, de afgesloten schuur van haar vader. Alice klopte op de zakken van haar jack. De sleutel van de schuur zat erin. Even bleef ze staan om zichzelf moed in te spreken, maar toen opende ze de achterdeur en rende met Toby het huis uit, de wind tegemoet.

Hoewel haar vader haar ten strengste had verboden de schuur in te gaan, had dat haar er niet van weerhouden om te fantaseren over hoe het er daarbinnen uit zou zien. Haar vader ging meestal naar de schuur als hij weer iets vreselijks had gedaan. En meestal was hij, als hij er weer uit kwam, in een veel beter humeur. Alice was ervan overtuigd dat er in zijn schuur een soort transformatiekracht huisde, een soort toverspiegel of misschien wel een spinnewiel. Toen ze klein was, had ze hem wel eens durven vragen wat er allemaal te vinden was. Hij had niet geantwoord, maar sinds hij haar bureau had gemaakt wist ze het. In haar bibliotheekboeken had ze over alchemie gelezen. Ze kende het sprookje van Repelsteeltje en wist dat haar vader in de schuur stro tot gouddraad spon.

Ze rende zo hard dat haar benen en longen pijn deden. Toby blafte naar de lucht totdat een droge bliksemflits de hemel oplichtte en hij van schrik zijn staart tussen zijn poten trok. Bij de deur van de schuur haalde Alice de sleutel uit haar zak en stak hem in het hangslot. De sleutel bleef steken. De wind blies haar in het gezicht en deed haar wankelen, maar Toby's warme lijf tegen haar aan hield haar op de been. Weer probeerde ze het slot open te krijgen. De sleutel deed pijn aan haar hand. Er zat geen beweging in. Een verblindende angst overviel haar. Ze liet de sleutel los en streek haar haren uit haar gezicht. Weer probeerde ze de sleutel om te draaien. Deze keer bewoog hij ineens wél mee, alsof het slot geolied was. Alice trok het hangslot los, duwde de klink omlaag en strompelde, met Toby op haar hielen, naar binnen. Met een harde klap blies de wind de deur achter haar dicht.

Binnen was het aardedonker; de schuur had geen ramen. Toby gromde. Alice zocht hem op de tast om hem gerust te stellen. Ze hoorde niets anders dan het ruisen van haar bloed in haar oren en het bulderen van de wind. De peulen van de flamboyant naast de schuur kletterden achter elkaar omlaag, alsof er op ijzeren slippers op het dak werd gedanst.

Er hing een sterke geur van petroleum. Alice tastte in het rond tot

haar vingers op de werkbank een lamp vonden. Ze herkende de vorm, haar moeder had voor in huis dezelfde lamp gekocht. Ernaast lag een doos lucifers. Een boze stem bulderde door haar hoofd: *Jij mag hier helemaal niet komen. Jij mag hier helemaal niet komen.* Ze kromp ineen maar schoof toch het luciferdoosje open. Ze voelde waar de strijkkopjes zaten, pakte er een lucifer uit en streek hem langs het ruwe strijklak. Een vlammetje lichtte op en de geur van zwavel verspreidde zich. Ze hield de lucifer bij het kousje van de petroleumlamp en draaide de glazen kap er weer op. Het licht verspreidde zich over haar vaders werkbank. Een van de laden stond een stukje open. Met trillende vingers trok ze hem verder open. Er lag een foto in en nog iets anders, wat Alice niet goed kon zien. Ze haalde de foto eruit. Er zaten ezelsoren aan, maar de afbeelding was nog scherp: een prachtig vervallen huis bedekt met wijnranken. Alice stak haar hand in de la om het andere voorwerp te pakken. Het voelde zacht aan. Toen ze het bij het licht hield, zag ze wat het was: een zwarte haarlok, bijeengehouden door een versleten lint.

Een harde windvlaag deed de deur van de schuur klapperen. Verschrikt liet Alice de haarlok en de foto vallen en draaide zich om. Er was niemand. Het was de wind maar. Net toen haar hartslag weer een beetje normaal was zakte Toby ineens door zijn poten en begon te grommen. Met een trillende hand tilde Alice de lamp op om de rest van haar vaders schuur te verlichten. Haar mond viel open van verbazing en haar knieën begonnen te knikken.

Om haar heen stonden tientallen houten beelden, variërend van heel klein tot levensgroot, en allemaal van dezelfde twee figuren. De ene was een oudere vrouw, gevangen in diverse poses: ruikend aan een gomblad, een potplant van dichtbij inspecterend, liggend op haar rug met haar ene arm haar ogen afschermend en met de andere naar de lucht wijzend, en staand, waarbij ze haar rok vol bloemen opgetild hield. De andere figuur stelde een meisje voor, ook weer in diverse poses: een boek lezend, schrijvend aan een bureau, de pluizen van een paardenbloem wegblazend. Het was niet moeilijk

zichzelf te herkennen in haar vaders beelden. Haar hoofd begon te bonzen.

De schuur was gevuld met talloze versies van de vrouw en het meisje. Ze leken om de werkbank heen te drommen. Alice haalde een paar keer diep adem en luisterde naar haar hartslag. *Ik-ben-hier*, zei haar hart. *Ik-ben-hier*. Als vuur iets kon transformeren, dan konden woorden dat ook. Alice had genoeg gelezen om te weten hoe krachtig woorden konden zijn, vooral wanneer ze werden herhaald. Als je iets maar vaak genoeg zei, dan gebeurde het ook. Op het ritme van haar hart sprak ze haar toverformule uit.

Ik-ben-hier.

Ik-ben-hier.

Ik-ben-hier.

Ze draaide langzaam rondjes en bekeek de houten figuren. Ze herinnerde zich dat ze ooit iets had gelezen over een slechte koning, die zoveel vijanden in zijn koninkrijk had dat hij zich omringde met soldaten van steen en klei. Maar klei is geen vlees, en steen is hart noch bloed. Uiteindelijk werd de koning door zijn onderdanen, tegen wie hij zichzelf probeerde te beschermen, in zijn slaap overvallen en verpletterd met zijn eigen stenen soldaten. De rillingen liepen Alice over de rug toen ze zich de woorden herinnerde die ze daarnet op haar kamertje had gelezen.

Vuur is een element waarvoor wrijving, brandstof en zuurstof nodig zijn.

‘Kom mee, Tobes,’ zei ze gehaast. Ze pakte een beeldje, en nog een, en net als dat ene vrouwenbeeld tilde ze haar t-shirt op tot een kommetje en legde de allerkleinste beeldjes erin. Toby drementelde nerveus om haar heen. Alice’ hart bonsde tegen haar ribben. Er waren zoveel beelden in de schuur dat haar vader een paar kleintjes niet zou missen. Ze zou ze heel goed als brandstof kunnen gebruiken wanneer ze ging oefenen met vuur maken.

Alice zou zich deze dag altijd blijven herinneren als de dag waarop haar leven onherroepelijk veranderde, ook al duurde het nog twintig jaar voordat ze inzag dat het leven slechts achterwaarts begrepen

kan worden maar voorwaarts moet worden geleefd. Meestal heb je geen oog voor je omgeving zolang je erin bevindt.

Alice' vader reed zwijgend de oprit op. Zijn handen klemde zich om het stuur. Op het gezicht van zijn vrouw zaten striemen, die ze met haar ene hand afdekte. Haar andere hand hield ze tegen haar maag gedrukt. Ze duwde tegen het portier aan de passagierszijde. Hij had gezien hoe ze de arm van de arts had aangeraakt. Hij had de blik op het gezicht van de arts gezien. Hij had het met eigen ogen gezien. Onder zijn rechteroog begon een spiertje te trillen. Toen zijn vrouw overeind kwam na de scan, had ze zich duizelig gevoeld. Op de heenweg had hij niet willen stoppen om iets te eten uit angst dat ze te laat voor de afspraak zouden komen. Ze had op haar benen staan wankelen, de dokter had haar moeten ondersteunen.

Hij strekte zijn vingers. Zijn knokkels deden nog steeds pijn. Hij keek naar zijn vrouw, die ineengedoken naast hem zat, lichtjaren van hem verwijderd. Even voelde hij de behoefte om haar aan te raken en te zeggen dat ze alleen maar iets beter moest opletten met wat ze deed, dat ze hem niet moest provoceren. Als hij in bloemen tot haar sprak, begreep ze het misschien wel. *Gevorkte zonnedauw, ik ga dood als ik word verwaarloosd. Harlekijnfuchsia, genezing en verlichting. Huwelijksstruik, stabiliteit.* Maar sinds ze uit Thornfield waren vertrokken, had hij haar geen bloemen meer gegeven.

Ze had vandaag een paar steken laten vallen. Ze had tijd moeten inruimen om, voordat ze weggingen, een broodtrommel klaar te maken. Dan was ze niet duizelig geworden en had hij niet hoeven aanzien hoe ze met die arts aan het slijmen was. Ze wist hoeveel moeite hij had met de bezoeken aan het dorp en met de medische professionals wier handen over en in het lichaam van zijn vrouw gleden. Tijdens deze zwangerschap waren ze nog niet eerder voor een echo of controle naar het dorp geweest. En tijdens de zwanger-

schap van Alice evenmin, en die was probleemloos verlopen. Was het soms zijn schuld dat ze hem telkens weer teleurstelde?

‘We zijn thuis,’ zei hij. Hij zette de pick-up op de handrem en schakelde de motor uit. Zijn vrouw haalde haar hand weg van haar gezicht en greep naar de klink. Ze duwde hem omlaag en wachtte. Zijn woede vlamde op. Waarom zei ze niets? Hij zette de centrale vergrendeling uit in de veronderstelling dat ze hem dankbaar glimlachend of misschien zelfs verontschuldigend zou aankijken. Maar ze vloog de auto uit, als een kip uit de ren. Hij stapte uit, riep haar naam, maar zijn stem werd gesmoord door de wind. Met grote passen rende hij achter haar aan, vastbesloten om haar terecht te wijzen, maar toen hij dichterbij het huis kwam, werd zijn aandacht afgeleid.

De schuurdeur stond open. Het hangslot hing los aan de klink. Zijn ogen ving een flits op van het rode windjack van zijn dochter.

Toen er niet meer beeldjes in haar t-shirt pasten, haastte Alice zich de schuur uit, de schemering tegemoet. Een donderslag deed de hemel schudden. Van schrik liet ze de beeldjes op de grond vallen en ze ging op haar hurken tegen de schuurdeur aan zitten. Toby dook in elkaar, het haar op zijn rug stond overeind. Ze stak haar hand uit om hem te kalmeren. Toen ze opstond, blies een windvlaag haar in het gezicht. Ze wankelde. Ze vergat de beeldjes, gebaarde Toby om mee te komen en rende naar het huis. Toen ze bijna bij de achterdeur waren, schoot een bliksemflits als een neerwaartse pijl door de donkere lucht, die in zilverkleurige scherven uiteenspatte. Alice verstijfde. In die witte flits zag ze hem. Haar vader stond in de deuropening, met zijn armen strak langs zijn lichaam en zijn handen tot vuisten gebald. Ze hoefde niet dichterbij te gaan staan of beter licht te hebben om te weten hoe donker zijn ogen waren.

Ze besloot langs de zijkant van het huis te rennen. Ze wist niet zeker of haar vader haar had gezien. Terwijl ze door haar moeders

varentuin holde, schoot haar een vreselijke gedachte te binnen: de petroleumlamp in de schuur. Ze was vergeten hem uit te blazen.

Alice sprong door het geopende raam van haar kamer op haar bureau en trok Toby achter zich aan. Hijgend zaten ze naast elkaar. Toby likte over haar gezicht en Alice aaide hem afwezig. Rook ze al iets? Vuur? Paniek maakte zich van haar meester. Ze sprong van het bureau, pakte haar bibliotheekboeken, stopte ze in haar tas en propte die achter in haar kast. Ze trok haar windjack uit en stopte hem ook in de kast. Toen sloot ze het raam. *Er moet iemand in de schuur hebben ingebroken, pap. Ik heb aldoor binnen op jullie zitten wachten.*

Ze hoorde haar vader niet binnenkomen en toen ze hem zag, was ze niet snel genoeg om hem te ontwijken. Het laatste wat ze zag was Toby die zijn tanden liet zien, zijn ogen wild van angst. Ze herinnerde zich de geur van rook, aarde en brandende veren. Een stekende pijn verspreidde zich over haar wang en trok haar mee, de duisternis in.